

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/56/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120206550
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120206550.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová, v mimosporovej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. S. Z., nar. XX.XX.XXXX, 2. E. Z., nar. XX.X.XXXX, 3. K. Z., nar. XX.XX.XXXX, všetky aktuálne umiestnené v Centre pre deti a rodiny Z. XX, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti rodičov - matky: A. D., nar. XX.XX.XXXX, adresa J. a otca: I. Z., nar. XX.X.XXXX, adresa G., adresa na doručovanie G., G. XX, o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie otca maloletých proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 9P/127/2020-161 zo dňa 13.5.2021, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k deťom rozhodol nasledovne:

Zrušuje sa ústavná starostlivosť nariadená nad mal. S. Z., nar. XX.XX.XXXX, mal. E. Z., nar. XX.XX.XXXX a mal. K. Z., nar. XX.XX.XXXX nariadená rozsudkom Okresného súdu Trnava, č. k. 40P/21/2019-50 zo 04.09.2019.

Mal. S., E. a K. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky.

Matka je oprávnená zastupovať mal. S., E. a K. a spravovať ich majetok.

Otec je povinný prispievať na výživné pre mal. S. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Otec je povinný prispievať na výživné pre mal. E. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Otec je povinný prispievať na výživné pre mal. K. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Nariaďuje sa výchovné opatrenie - dohľad nad mal. S., E. a K., ktorý bude vykonávaný za súčinnosti príslušného orgánu sociálno-právnej ochrany detí.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

2. Pri rozhodovaní prvoinštančný súd vychádzal zo skutočného stavu, ako ho zistil z pred ním vykonaného dokazovania. Z vylučenia matky pritom zistil, že ústavná starostlivosť nad maloletými deťmi bola nariadená z dôvodu, že mala zlý zdravotný stav, tiež aj z dôvodu, že bývali na ubytovni spolu s partnerom J. D. v jednej izbe. V danom čase bola zamestnaná v spoločnosti XM S. ako upratovačka, kde dosahovala príjem cca 400 Eur mesačne, priateľ si privyrábal ako palič, príjem mal vtedy cca 600-800 Eur mesačne. Na ubytovni bolo sociálne zariadenie na chodbe, aj kuchynka, čo bolo vtedy nevyhovujúce aj pre deti, ktoré nemali k dispozícii vlastnú izbu. Táto situácia sa zmenila, s priateľom im bol v 06-07/2020 pridelený mestský byt, ktorý je sociálnym bytom, predelený na dve miestnosti tak, aby deti mali vlastnú izbu. Deti majú s priateľom veľmi dobrý vzťah, oslovujú ho tato. V tejto izbe majú nábytok, ktorý budú potrebovať aj pri učení, taktiež vlastné lôžka. Keď boli počas vianočných sviatkov doma, tak už bývali v tomto byte. Nájomná zmluva je na maximálne 6 rokov, snaží sa však, aby im mesto pridelo väčší byt, jej žiadosť bude prerokovaná 28.06.2021. Teraz je zamestnaná v spoločnosti U. U. od 14.12.2020, zatiaľ tam je zamestnaná na dobu určitú na jeden rok, potom sa uvidí, či jej zmluvu predĺžia o jeden rok alebo jej to dajú na neurčito. Príjem má cca 400 Eur mesačne, pracuje ako upratovačka na 4 hodiny. Z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu jej bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok, ktorý je t.č. vo výške 194 Eur mesačne, iný príjem nemá, má základné vzdelanie. Zdravotný stav jej nedovoľuje vykonávať nočné pracovné zmeny. Okrem dcér S., E. a K. iné vyživovacie povinnosti nemá. Súd tiež zistil, že deti boli u nej počas vianočných sviatkov, odvtedy sú spolu iba v telefonickom kontakte kvôli covidu. S deťmi sa snaží byť v kontakte každý deň, podľa toho ako jej to vyjde. Mal. S. navštevuje 6. ročník ZŠ vo K. D., učí sa dobre, na vysvedčení mala jednotky, dvojky. Mal. E. navštevuje 4. ročník ZŠ, tiež sa dobre učí. Mal. K. je teraz prváčka. Čo sa týka informácii CDR Z. z roku 2019, že by nemala skutočný záujem o zverenie detí do starostlivosti, to nie je pravda, vtedy nemala vhodné bytové pomery, mala zhoršený zdrav. stav, bývali v G. a byt v J. ešte nemali pridelený. Na ubytovni v G. nemali k dispozícii posteľ pre tri deti, vždy keď deti prišli na návštevu, tak im ich poskytli a potom ich zobrali. V byte v J. majú deti všetko zabezpečené. Čo sa týka terajšieho bytu v J., mesačne uhrádzajú s priateľom 230 Eur, čo zahŕňa aj energie s elektrinou, spoločne s priateľom hospodária. Majetok výraznejšej hodnoty matka žiaden nevláda. Má dlhy vďaka bývalému manželovi, t.j. otcovi mal. detí, chodia jej rôzne exekúcie. Boli to úvery, ktoré si zobral za trvania manželstva, nevedela o nich. Sú tam dve exekúcie, na jednej je dlh 600 eur, výšku druhého zostatku nesplateného úveru nepozná. Čo sa týka otca, býva asi v G. alebo v S., vídava ho jej syn. Nevie, či otec maloletých pracuje, v robote sa však nikdy neudržal. Podľa jej názoru má peniaze z podvodov. Okrem mal. S., E. a K. by mal mať otec ešte vyživovaciu povinnosť k mal. S. W. K., vo vzťahu ktorej bol odsúdený pre pedofíliu. Maloletá mala vtedy 6-7 rokov. Mal. deti sa s otcom stretávajú nechcú, pretože sa ho boja, z tohto dôvodu mu bol uložený zákaz priblíženia. Ako manželia boli rozvedení asi pred 5 rokmi, t.j. v roku 2016, manžela ešte trikrát navštívila vo väzení, nevedela, z akého dôvodu tam bol, až raz potom našla predvolanie z polície, kde uvidela, pre aký trestný čin bol trestne stíhaný.

3. Zo správy kolízneho opatrovníka z 10.05.2021 prvoinštančný súd zistil, že všetky tri maloleté deti boli dňa 20. 07. 2018 umiestnené do Centra pre deti a rodiny Z. na základe Uznesenia Okresného súdu Trnava, č. k. 27PPOm/1/2018 - 13, zo dňa 17. 07. 2018, o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým sa deti dočasne zverili do starostlivosti CDR Z.. Dôvodom ich umiestnenia bola vtedy aktuálna situácia matky, ktorá žiadala o umiestnenie detí z dôvodu zhoršenia svojho zdravotného stavu, pre ktorý nevládala zabezpečovať o deti starostlivosť. Otec má na základe Uznesenia OS Trnava zo dňa 14. 12. 2018 nariadený zákaz priblížiť sa na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov k matke detí a tiež k deťom S., E. a K. (z dôvodu agresívneho správania počas spoločného spolujitia). Dňa 17. 10. 2018 Okresný súd Trnava vydal Rozsudok o nariadení výchovného opatrenia nad maloletými, č. k. 27P/46/2018 - 20 a to pobyt v CDR Z., za účelom odbornej diagnostiky (najviac na 6 mesiacov) a tiež za účelom úpravy rodinných pomerov matky s ohľadom na jej zdravotný stav. Vzhľadom k tomu, že do uplynutia výchovného opatrenia sa matke nepodarilo upraviť si rodinné pomery, bola Rozsudkom Okresného súdu, č. k. 40P/21/2019 - 50, zo dňa 04. 09. 2019 nariadená ústavná starostlivosť. Matka ale naďalej pracovala na zlepšení a úprave celkových pomerov. V júli 2020 sa matka spolu s priateľom J. D. presťahovala do sociálneho bytu mesta J., na adresu T. XX, J., jedná o sociálny byt, kde matka s priateľom majú prenajatý 1-izbový byt, za ktorý mesačne platia náklady 230 Eur. Zmluvu má na dobu 6 rokov. Byt je prerobený na dve izby. Jedna izba je určená pre deti, nachádza sa tam poschodová posteľ, jedna váľanda, skriňa a užší stolík so stoličkou, ktorý im slúži na prípravu do školy. Druhá izba slúži ako obývačka, je spojená s kuchyňou. Nachádza sa tam sedacia súprava, vitríny, konferenčný stolík a TV. Kuchyňa zahŕňa menšiu kuchynskú linku, chladničku s mrazničkou, zásoby potravín mali v čase šetrenia v dostatočnom množstve. Teplá voda a kúrenie je v domácnosti zabezpečené ústredne.

Matka pracuje pre firmu U. U., J. ako upratovačka, jej mesačný príjem je 400 Eur. Okrem toho poberá čiastočný inv. dôchodok vo výške 194 Eur. Z aktuálnej správy z ÚPSVaR Trnava, doručenej dňa 10. 05. 2021 vyplýva, že z dôvodu lekárom potvrdeného výskytu ochorenia COVID 19 na T. ulici v J., v časti, v ktorej býva rodina, nebolo možné vykonať šetrenie v domácnosti. S matkou detí sa skontaktovali telefonicky, pričom im uviedla, že v jej domácnosti sa nezmenilo nič, podala si žiadosť o pridelenie 2-izbového mestského bytu v J., ale ešte nemá informáciu, či jej bude pridelený. Na záver sa im matka vyjadрила, že trvá na podanom návrhu, chce deti do svojej starostlivosti, má ich rada, je riadne zamestnaná. Dňa 26.04.2021 navštívili Centrum pre deti a rodiny v Z., aby zistili aktuálnu situáciu mal. detí. Dohodli sa tiež, že CDR zašle podrobnú správu. V danej správe sa uvádza nasledovné: Aktuálne žijú všetky tri dievčatá v zariadení 2 roky aj 10 mesiacov. Sú plne adaptované na prostredie samostatne usporiadanej skupiny, neprejavujú žiadne špecifické výchovné alebo vzdelávacie potreby. Po emocionálnej stránke sú stabilizované, primerane veku rozumejú svojej životnej situácii a histórii. Mal. S. je žiačkou 6. ročníka ZŠ vo K. D.. V škole dosahuje dobré výsledky, po ukončení dištančného vyučovania sa bez ťažkostí adaptovala opäť na prezenčnú formu. V tomto školskom roku je u nej pozorovaný zvýšený záujem o vzdelávanie a dobré výsledky. V jej správaní (na skupine v CDR) sa občas objavujú impulzívnejšie reakcie na kritiku a odmietanie jej požiadavky, avšak v rámci vekovej normy. Je prístupná vysvetleniu a pri pokojnej komunikácii a logických argumentoch sa prispôbuje. V poslednom období sa zaujíma o zdravý životný štýl. Je sledovaná u oftalmológa, nosí okuliare. Zúčastňuje sa skupinových aj individuálnych psychologických konzultácií zameraných na skríning jej emocionálneho stavu, na spracovanie jej životnej situácie a témy spojené s vekom dospievania. Mal. E. je žiačkou 4. ročníka ZŠ vo K. D., dosahuje pomerne dobré výsledky, v domácej príprave potrebuje pomoc len s niektorými predmetmi (napr. ANJ). Pri neúspechu jej motivácia rýchlo klesá a vyžaduje usmernenie a povzbudenie dospelých. Je citlivá na spôsob komunikácie, v správaní sa tiež občas vyskytnú impulzívnejšie reakcie na kritiku. Všetko je ale v rámci vekovej normy. Nosí okuliare, je sledovaná u oftalmológa a tiež u ortopéda, nosí korzet na zlepšenie držania tela. Taktiež sa zúčastňuje skupinových aj individuálnych psychologických konzultácií zameraných na skríning jej emocionálneho stavu, na spracovanie jej životnej situácie a témy spojené s vekom dospievania. Mal. K. je žiačkou 1. ročníka ZŠ vo K. D.. V škole je šikovná, dosahuje veľmi dobré výsledky. Efektívne sa dokázala adaptovať aj na dištančné vyučovanie a následne opäť na prezenčné. V domácej príprave do školy je veľmi snaživá a nadpriemerne samostatná. Jej správanie je prispôsobivé a slušné, veľmi dobre reaguje na výchovné vedenie. Navštevuje logopedickú ambulanciu. Zúčastňuje sa individuálnych psychologických konzultácií zameraných na skríning jej emocionálneho stavu a na spracovanie jej životnej situácie. Sestry Z. majú navzájom silné citové väzby vytvorené ešte počas spoločného života v rodine. Ich vzťahy sú naďalej podporované aj v prostredí zariadenia - spoločným bývaním a účasťou na spoločných aktivitách. Dievčatá majú pozitívny vzťah k matke aj jej partnerovi. Výraznejšie sa prejavuje najmä u starších dievčat, ktoré dlhodobo verbalizujú túžbu po návrate k rodine. Najmladšia K. vníma matku ako vzťahovú osobu, no vzhľadom k nízkemu veku v čase vyňatia, je viac naviazaná na prostredie samostatne usporiadanej skupiny a jej záujem o návrat domov je veľmi významne ovplyvnený staršími sestrami. Staršie dievčatá reálne plánujú, ako bude vyzeráť ich život u mamy. Aktívne sa zaujímajú o možnosti voľnočasových aktivít a tiež pomoci so školou, nakoľko by si chceli udržať dobré známky. Matka A. Z. deti navštevuje od ich umiestnenia pravidelne (1x až 2x mesačne), prevažne len v areáli CDR. Okrem toho matka kontaktuje deti aj telefonicky. Na základe požiadavky detí a tiež v záujme rozvoja rodičovských zručností p. Z. jej bol opakovane zo strany CDR ponúkaný krátkodobý pobyt detí v jej domácnosti. Do decembra 2020 sa však takýto pobyt ani jednodňový výlet nezrealizoval. Ako dôvod matka uvádzala, že dievčatá nemala kam zobrať kvôli ubytovaniu (do júla 2020 žila na ubytovni v G.) alebo boli problémy s dopravou. V roku 2020 boli ale celkovo osobné kontakty matky s deťmi výrazne limitované z dôvodu epidemiologickej situácie súvisiacej s ochorením COVID-19. Prvý krátkodobý pobyt sa teda realizoval v termíne od 18.12.2020 do 04.01.2021. O spoločne strávenom čase sa matka aj deti vyjadrovali veľmi pozitívne. Boli plánované ďalšie krátkodobé pobyty (aj počas školského roka), ale pobyty aj návštevy sa museli opäť obmedziť kvôli karanténym opatreniam. Ďalší krátkodobý pobyt bol realizovaný od 30.03.2021 do 06.04.2021, deti sa z neho vrátili nadšené a tiež p. Z. sa vyjadrovala pozitívne. Potvrdila záujem o zverenie detí späť do svojej starostlivosti a tiež záujem o využitie prípadnej podpory a pomoci pri doučovaní detí. Deti sa vyjadрили, že školský rok by chceli dokončiť ešte vo K. D. a potom sa presťahovať k matke do J.. Otec I. Z. počas celého obdobia pobytu detí v zariadení nebol s nimi v žiadnom kontakte. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam má kolízny opatrovník za to, že matka má záujem a snahu opäť zabezpečovať deťom starostlivosť, čo preukázala aj úpravou rodinných pomerov, pravidelne je s deťmi v kontakte, deti sa na matku vždy tešia, túžia po nej. V najlepšom záujme detí - S., E. a K., je zrušenie ústavnej starostlivosti a ich zverenie späť do starostlivosti matky, čo taktiež

podporuje aj Centrum pre deti a rodiny Z.. Zároveň, v prípade zrušenia ústavnej starostlivosti, kolízny opatrovník navrhol nariadiť dohľad nad výchovou mal. detí S., E. a K..

4. Z rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 40P/21/2019-50 zo 04.09.2019, súd zistil, že súd nariadil nad mal. deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Z.. Zároveň súd uložil rodičom prispievať na výživu mal. detí na každé dieťa sumou 30 % zo sumy životného minima, zároveň bola matke a otcovi uložená povinnosť zabezpečiť si úpravu rodinných, sociálnych pomerov v lehote 6 mesiacov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o mal. deti. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 16.10.2019.

5. Z uznesenia Okresného súdu, Trnava č.k. 17C/89/2018-21 zo 14.12.2018, súd zistil, že neodkladným opatrením bolo otcovi zakázané, aby sa priblížil na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov k matke a mal. deťom S., E. a K. s tým, že uvedený zákaz sa nevzťahuje na vykonávanie procesných úkonov súdu v priestoroch súdu, orgánov činných v trestnom konaní alebo iných orgánov verejnej moci v priestoroch určených na vykonávanie úkonov pred uvedenými orgánmi. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 15.01.2019.

6. Z rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 5T/93/2005 z 01.12.2005, súd zistil, že otec bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu krádeže spolupáchateľstvom, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, výkon trestu odňatia slobody mu bol odložený a bola mu určená skúšobná doba v trvaní jedného roka.

7. Z rozsudku Okresného súdu Skalica, č.k. 4T/12/2014-186 z 23.04.2014, súd zistil, že bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Skalica a obvineným I. Z. s tým, že otec spáchal zločin sexuálneho zneužívania, za ktoré bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 4 roky a 6 mesiacov. Pre výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd zistil, že predmetný zločin otec spáchal tak, že sexuálne zneužil osobu mladšiu ako 15 rokov - svoju mal. dcéru.

8. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne z 27.11.2020 a 23.04.2021, potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica z 23.11.2020, 25.11.2020, 16.04.2021 súd zistil, že matka bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 10.12.2018 do 16.04.2019, pričom bola vyradená na vlastnú žiadosť, od 01/2020 nepoberala žiadne štátne sociálne dávky a ani dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke. Tiež súd zistil, že otec nepoberal a ani od 01/2020 nepoberá dávku a príspevky pomoci v hmotnej núdzi ani žiadne štátne sociálne dávky, tiež nie je ani v sledovanom období od 01/2020 nebol evidovaný na úrade ako uchádzač o zamestnanie.

9. Z potvrdenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody z 23.11.2020, z potvrdenia o výške príjmu zamestnanca z 19.11.2020 a potvrdenia príjmu z 15.04.2020 súd zistil, že otec nastúpil na výkon trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou 27.06.2014, koniec trestu 27.12.2018. Súd tiež zistil, že otec bol zamestnaný v období od júna 2019 do februára 2020 s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 492,57 Eur, pričom jeho pracovný pomer sa skončil podľa § 60 Zákonníka práce dohodou na jeho vlastnú žiadosť. Zároveň súd zistil, že otec bol tiež zamestnaný v období od februára 2021 do apríla 2021, kedy jeho priemerný čistý mesačný príjem činil 72,74 Eur. Pracovný pomer otca bol ukončený v skúšobnej dobe na žiadosť nadriadeného, nakoľko po odpracovaní 5 dní otec odišiel na PN.

10. Z potvrdenia o príjme z 26.11.2020, podania správy Sociálnej poisťovne - ústredie z 02.12.2020 súd zistil, že matka bola zamestnaná v období od novembra 2019 do októbra 2020, kedy jej priemerný čistý mesačný príjem činil na základe dohody o pracovnej činnosti 206 Eur mesačne. Matka zároveň je poberateľkou invalidného dôchodku od 04.07.2018, ktorý v r. 2020 činil 188,50 Eur mesačne.

11. S použitím ust. § 55 ods. 1 a 3 Zákona o rodine prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že nad maloletými deťmi S., E. a K. bola nariadená ústavná starostlivosť s umiestnením do Detského domova F. Z., obom rodičom bola určená vyživovacia povinnosť k maloletým, zároveň lehota 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku na úpravu rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté. Výsluchom matky, tiež správou kolízneho opatrovníka mal súd za preukázané, že na strane matky došlo k úprave rodinných pomerov,

nakoľko sa v júli 2020 presťahovala do sociálneho bytu mesta J., ktorý je prerobený na dve izby, z toho jedna izba je určená pre deti. Tiež mal súd za preukázané, že dievčatá majú pozitívny vzťah k matke aj jej partnerovi, výraznejšie sa prejavuje najmä u starších dievčat, ktoré dlhodobo verbalizujú túžbu po návrate k rodine. Zároveň mal súd za preukázané, že matka je zamestnaná, poberá aj čiastočný invalidný dôchodok. Prvoinštančný súd potom v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami dospel k záveru, že v danom prípade je v najlepšom záujme mal. detí, aby bola zrušená ústavná starostlivosť a mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, v domácnosti ktorej majú vytvorené vhodné podmienky. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že zanikli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nad mal. S., E. a K. nariadená, a preto ju, na základe návrhu matky so súhlasom kolízneho opatrovníka a odporúčenia CDR Z., zrušil aj napriek nesúhlasu otca, ktorému bol vzhľadom aj na ním spáchaný zločin uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 17C/89/2018-21 zo 14.12.2018, neodkladným opatrením uložený zákaz priblíženia na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov k matke a mal. deťom.

12. S odkazom na ust. § 24 ods. 1, § 36 ods. 1 a 3, § 45 ods. 1, § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko prvoinštančný súd zrušil ústavnú starostlivosť, bolo potrebné rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Vykonaným dokazovaním výsluchom matky, správou kolízneho opatrovníka z 10.05.2021, mal prvoinštančný súd za preukázané, že mal. deti majú v domácnosti matky vytvorené riadne podmienky na zabezpečenie starostlivosti o ne, maloleté majú pozitívny vzťah k matke aj jej partnerovi, pričom otec o mal. deti neprejavuje záujem. Na základe uvedeného preto súd mal. deti zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že je oprávnená zastupovať maloletých a spravovať ich majetok, vzhľadom na preukázanú trestnú činnosť otca.

13. V časti určenia výživného otcovi prvoinštančný súd pri rozhodovaní prihliadal na odôvodnené potreby mal. detí, ako aj na možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Vykonaným dokazovaním, správami týkajúcimi sa zárobkových pomerov otca, mal súd za preukázané, že otec je nezamestnaný, neevidovaný na príslušnom úrade práce, nepoberá dávky sociálneho zabezpečenia, pracovný pomer, v ktorom dosahoval čistý mesačný príjem vo výške 492,57 Eur sa skončil podľa § 60 Zákonníka práce dohodou na vlastnú žiadosť otca. Zároveň mal súd za preukázané, že matka je zamestnaná s príjmom vo výške cca 400 Eur mesačne, tiež poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 194 Eur mesačne. Matka aj otec majú vyživovaciu povinnosť k mal. S., E. a K., otec zároveň aj k mal. S. W. S poukazom na uvedené preto súd v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami so súhlasom matky a kolízneho opatrovníka určil otcovi platiť výživné pre mal. S., E. a K., každej, výživné v minimálnej výške 30% životného minima patriaceho nezaopatrenému nepľnoletému dieťaťu, resp. nezaopatrenému dieťaťu podľa osobitného predpisu.

14. S poukazom na ust. § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, vychádzajúc zo zistených skutočností, dospel súd prvej inštancie k záveru, že záujem maloletých detí vyžaduje aj uloženie výchovného opatrenia - dohľadu, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti príslušného ÚPSVaR.

15. O náhrade trov konania prvoinštančný súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.

16. Proti tomuto rozsudku výslovne v celom rozsahu podal odvolanie otec maloletých. Argumentoval tým, že v minulosti boli matke deti A. a B. L. odobraté do detského domova, pretože sa o ne nestarala a deti nemali základné potreby. Vlastne jej boli odobraté všetky deti A., B. a A. a A. bola dokonca adoptovaná, lebo o dieťa nejavila záujem. Dávnejšie sa jej dcéra A. sťažovala na matku, že ju matka núti k prostitúcii, mala povedať, že keď A. nepôjde šlapať, že ju zabije a vyhodí von. Keď žili v spoločnej domácnosti, tak sa s matkou hádal, pretože na deti škaredo nadávala, že „bastardi..., aby ste skapali pankharti“ a to pred deťmi a neraz sa opila tak, že odpadla a musel jej volať sanitku. Pokiaľ sa s deťmi nekontaktoval, je to preto, že sa bojí ich reakcie. Pokúsil sa skontaktovať so S. cez facebook, odpoveď ale nedostal. Matka detí ale kontaktovala jeho priateľku, aby sa otec nekontaktoval s deťmi. Vie, že matka sa o deti nebude vedieť riadne postarať, preto sa odvoláva. Matka nevie ani variť, vždy varil on. Keď boli deti kojnené, ani nevstala, aby ich prebalila, alebo nakŕmila, všetko to robil on. V závere odvolateľ uviedol, že poslať žiadosť o zrušenie zákazu styku.

17. Na výzvu prvoinštančného súdu zo dňa 2.6.2021 (č.l. 178), aby otec doplnil odvolanie o predpísané náležitosti, otec zaslal podanie označené ako odvolanie proti rozhodnutiu o zrušení ústavnej starostlivosti k maloletým s tým, že nesúhlasí s tým, aby boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky, nakoľko nie je schopná sa adekvátne o deti postarať a nevie im vytvoriť podmienky

pre život. V minulosti jej boli odobraté deti z Azylového domu v Z., pretože si neplnila riadne rodičovské povinnosti a nevedela sa o ne postarať. Ich spoločné deti jej taktiež boli odobraté, lebo sa nevedela o ne riadne postarať a keď boli u nej, kradli v škole „svačiny“ a v obchodoch tiež kradli, pretože boli hladné a matka im nevedela zabezpečiť dostatočnú stravu. Matka nevie a ani sa nebude vedieť o deti riadne starať a ani im zabezpečiť základné podmienky pre život a vývoj, preto sa odvoláva. Nesúhlasí s tým, aby boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky v plnom rozsahu. Taktiež podal žiadosť o zrušenie zákazu styku.

18. Matka, ani procesný opatrovník odvolanie nepodali. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu otca uviedla, že s ním nesúhlasí. Nič zo toho, čo otec napísal v odvolaní sa nezakladá na pravde. Ani jedno z jej detí nekradlo a už vôbec, aby vlastnú dcéru nútila k prostitúcii. Svoje deti nadovšetko miluje, je s nimi stále v kontakte, navštevuje ich a deti chodia k nej aj na prázdniny. Otca si pamätajú len tak, že S. raz udrel tak, že sa pomočila, E. tak, že dal matke facku, že spadla aj s ňou, no a K. si ho nepamätá, nakoľko mala len osem mesiacov, keď ho zavreli za zneužívanie svojej maloletej dcéry S. W., ktorú mali toho času pri sebe a ktorá v tom čase nemala ani deväť rokov. Do práce chodiť nemienil, keď aj išiel, ani nie za mesiac už nešiel, pričom ona pracovala ako upratovačka a ešte aj ako umývačka riadu. Otec bol zaneprázdnený na sociálnych sieťach, deťom sa nevenoval. Stalo sa, že keď K. plakala, otec stratil nervy a hodil ju cez celú obývačku rovno do postieľky. Matku bil a nebol to alkohol, ale jeho bitky prečo odpadávala. Oslobodila sa od neho, až keď ho zavreli. Dcéry otca nechcú, ani ho neoslovujú tato, ale I. z G.. Žije s pánom J. D. už štvrtý rok a jeho berú deti ako otca, aj ho oslovujú tato. Matka chcela zdôrazniť, že odvolávanie sa otca je z dôvodu, že sa bráni vyživovacej povinnosti, keďže si je vedomý, že pri jej neplnení ho matka nahlási na sociálny úrad. To sú dôvody, prečo matku špiní pred krajským súdom. Zároveň matka trvá na tom, aby mu zákaz priblíženia k nej a k maloletým nebol zrušený.

19. Na výzvu prvoinštančného súdu, aby sa procesný opatrovník vyjadril k doručenému odvolaniu otca a vyjadreniu matky k odvolaniu ÚPSVaR predložil správu, v ktorej uviedol, že matka maloletých sa dostavila na základe predvolania dňa 9.8.2021 na úrad, keď ich informovala, že aktuálne už nebýva s partnerom, v domácnosti je sama. Má príjem z PN-ky 250,- Eur, z invalidného dôchodku 196,- Eur, iný príjem nemá. Z príjmu hradí nájom 186,- Eur a výdavky na internet 25,- Eur, iné výdavky neuviedla. Po ukončení PN-ky má sľúbenú prácu. K partnerovi sa vrátiť neplánuje. Čo sa týka zdravotného stavu, epilepsia sa jej trochu zlepšila, berie lieky, záchvat mala naposledy 19.7.2021 slabší, silný záchvat si nepamätá kedy mala naposledy. Zdravotný stav matka úradu iným spôsobom nedoložila. Informovala úrad, že si chce požiadať o prehodnotenie invalidného dôchodku.

20. K vyjadreniu ÚPSVaR pripojil správu Centra pre deti a rodiny Z. zo dňa 10.8.2021. V správe centrum uviedlo, že po vyriešení bytových podmienok začala matka v posledných mesiacoch prejavovať záujem o zverenie detí do svojej starostlivosti a podala návrh na súd. Prvý krátkodobý pobyt detí v domácnosti matky sa realizoval od 18.12.2020 do 4.1.2021, ďalší počas veľkonočných prázdnin a v lete od 8.7.2021 do 20.7.2021 a od 30.7.2021 do 5.8.2021. Medzitým prebiehali aj návštevy matky podľa aktuálnej epidemickej situácie. S maloletými deťmi realizovali rozhovory po každom pobyte v domácnosti, z pobytov sa vracali spokojné, zaujímali sa, kedy pôjdu znova a kedy už pôjdu k mame natrvalo. V ich správaní a prežívaní nie sú prítomné žiadne známky zanedbávania či už fyzického alebo emocionálneho v prostredí matky, zvlášť S. a E. veľmi túžia po návrate k matke, vnímajú to ako možnosť byť v užšom kontakte aj s ďalšími členmi rodiny, čo je dôležité pre podporu ich identity. Zároveň obe dokážu pomerne kriticky zhodnotiť aj obmedzenia, ktoré im môže návrat k matke priniesť. Mladšia K. je po pobytoch tiež spokojná a veselá, je však plne adaptovaná na aktuálne prostredie, keďže z rodiny bola vyňatá ako veľmi malá, takže s matkou ju viaže menej spomienok v porovnaní so staršími sestrami. Vo svojom postoji však kopíruje postoj sestier. Celkový psychický a sociálny vývin maloletých zodpovedá ich veku a životnej histórii, aktuálne nevyžadujú zvýšenú psychologickú starostlivosť, ich zdravotný stav a fyzický vývin je dobrý. Matka bola centrom informovaná o spomínaných skutočnostiach a potrebách maloletých. Vyjadrila sa, že chce v komplexnej starostlivosti o deti pokračovať tak, ako je aktuálne nastavená.

21. Krátko pred termínom verejného vyhlásenia rozsudku matka maloletých doručila odvolaciemu súdu dňa 19.11.2021 podanie, v ktorom uviedla, že s priateľom sa uzmierili a zároveň uzavreli manželstvo, k čomu pripojila kópiu sobášneho listu (z ktorej vyplýva, že dňa 23.10.2021 uzavrela manželstvo s J. D. a jej priezvisko bude D.). Matka poukázala na to, že tým sa zlepšila ich finančná situácia. Počas spoločného života všetky tri maloleté boli cez jesenné prázdniny doma, s deťmi je v kontakte

aj videohovorom a zároveň sa informuje o deťoch v DD Z.. Žiada krajský súd, aby zohľadnil fungujúcu rodinu, nakoľko deti sa stále pýtajú, kedy už pôjdu domov. Podanie je podpísané matkou aj jej manželom.

22. Ďalšie podania v odvolacom konaní účastníci do spisu nedoručili.

23. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm.f/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu otca maloletých nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

24. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, v konaní, v ktorom súd nie je viazaný ani rozsahom ani odvolacími dôvodmi (§ 65 v spojení s § 23 ods. 2 a § 111 písm. b), c) a l) a § 66 CMP) bolo posúdiť, či boli naplnené všetky zákonné podmienky vychádzajúce zo súdom prvej inštancie zisteného skutočného stavu veci pre zrušenie ústavnej starostlivosti nad všetkými tromi maloletými deťmi a zároveň na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k deťom tak, že budú zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená ich zastupovať a spravovať ich majetok a otec bude zaviazaný prispievať na každé z maloletých detí výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu a zároveň nariadené výchovné opatrenie v podobe dohľadu nad všetkými tromi maloletými deťmi.

25. Keďže súd prvej inštancie v danej veci v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci pre posúdenie danej úpravy, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a zároveň vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

26. Prioritne odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že ústavná starostlivosť je len náhradnou formou starostlivosti a pobyt dieťaťa v ústave by nikdy nemal trvať dlhšie, než je to nevyhnutne potrebné. Zbytočný pobyt maloletých detí vo výchovnom zariadení by mohol pôsobiť nepriaznivo na ich vývoj, najmä na ich citový vývin, mohol by byť v rozpore so záujmami maloletých detí. Preto súd (v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného § 55 ods. 3 Zákona o rodine) musí vždy zrušiť ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená. Z dokazovania vykonaného pred prvoinštančným súdom, ktorého výsledky sú podrobne popísané v odôvodnení preskúmaného rozsudku, nesporne vyplynulo, že už zanikli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená. Na strane matky sa totiž podstatne zmenili pomery, nakoľko v júli 2020 sa z nevhodných bytových podmienok v G. presťahovala do sociálneho bytu Mesta J., ktorý je prerobený na dve izby, z toho jedna je určená a zariadená pre deti. Matka po tejto zmene začala prejavovať intenzívny záujem o to, aby sa deti navrátili do jej domácnosti a podala predmetný návrh. Je pritom zamestnaná, dosahovala priemerný mesačný príjem 400,- Eur mesačne, počas PN (z dôvodu úrazu na pracovisku) cca 250,- Eur mesačne, okrem toho poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 194,- resp. 196,- Eur mesačne. Matka o deti neustále prejavuje záujem, pravidelne ich v centre navštevuje a kontaktuje sa s nimi aj telefonicky. Maloleté deti opakovane matku navštívili pri krátkodobých pobytoch v jej domácnosti, odkiaľ sa vracali

spokojné a prejavovali záujem k matke odísť natrvalo. Osobitne sa to týka dvoch starších dievčat, keďže najmladšia K. bola z rodiny vyňatá ako malá, takže s matkou ju viaže menej spomienok, avšak kopíruje postoj sestier. Spoločne strávený čas matka i deti hodnotia veľmi pozitívne. Podľa zistení opatrovníka maloletých zdravotný stav matky (trpí epilepsiou) je liečený a stabilný, deti sú o ňom informované.

27. Na druhej strane otec maloletých detí nie je s nimi dlhodobo v žiadnom kontakte. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 17C/89/2018-21 zo dňa 14.12.2018, mu bolo neodkladným opatrením zakázané, aby sa približoval na vzdialenosť menšiu ako desať metrov k matke a k maloletej S., E. a K.. Otec ani o starostlivosť, resp. výchovu maloletých neprejavil záujem. Otec je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, pre zločin sexuálneho zneužívania svojej mal. dcéry S.. Bol zamestnaný od júna 2019 do februára 2020 s priemerným mesačným príjmom 492,57 Eur, pričom pracovný pomer skončil dohodou na jeho vlastnú žiadosť. V období od februára 2021 do apríla 2021 dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 72,74 Eur, tento pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe na žiadosť nadriadeného. Podľa zistení prvoinštančného súdu otec nepoberal a od januára 2020 nepoberá dávku a príspevky v hmotnej núdzi, ani žiadne štátne sociálne dávky, ani nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. S. W..

28. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie správne v preskúmanom rozsudku uzavrel, že vzhľadom na uvedené okolnosti danej veci, už zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť nad všetkými tromi maloletými deťmi, keďže matka má už vytvorené vhodné podmienky pre ich výchovu a zároveň prejavila stabilný a dlhotrvajúci záujem poskytovať všetkým trom maloletým starostlivosť a opateru, čoho sa domáhajú aj maloleté. Vzhľadom na to bolo dôvodným a v súlade s najlepšimi záujmami maloletej S., E. aj K., aby bola predmetná ústavná starostlivosť zrušená. Zároveň bolo potrebné upraviť výkon práv a povinností rodičov k maloletým. Vzhľadom na popísané okolnosti daného prípadu, keďže otec starostlivosť maloletým nevie, nechce a ani nemôže poskytnúť, bolo dôvodným, aby všetky tri maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá preukázala, že má primerané podmienky pre starostlivosť o ne, a aby bolo zároveň vyslovené, že matka je oprávnená všetky tri maloleté zastupovať a spravovať ich majetok. Bolo tiež dôvodné, aby otec, ktorému maloleté deti neboli zverené, bol zaviazaný prispievať na každé výživným a vzhľadom na jeho popísané pomery, v minimálnej výške v rozsahu 30% životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu.

29. Pokiaľ odvolateľ v podanom odvolaní poukazuje na to, že vzhľadom na jeho predchádzajúce skúsenosti, matka sa nedokáže o deti riadne postarať, žiadna takáto okolnosť v súčasnosti preukázaná nebola. Aby sa ale predišlo možnosti zanedbania či ohrozenia detí, súd prvej inštancie správne predposledným výrokom preskúmaného rozsudku, v súlade s ust. § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, v záujme maloletých, uložil preventívne výchovné opatrenie - nariadil dohľad, ktorého účinnosť bude priebežne za súčinnosti príslušného ÚPSVaR vyhodnocovaná.

30. S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako v celom rozsahu vo výrokoch vecne správny, s použitím ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

31. O náhrade trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté s použitím generálnej klauzuly zakotvenej v § 52 CMP, keď žiadne podmienky pre jej prelomenie v zmysle § 55 CMP, neboli zistené.

32. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z.